

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

**Міністру охорони здоров'я
України (до відома)**

**Київська міська військова
адміністрація**

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», під час виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради з прав людини виявлені порушення прав людини у діяльності комунального некомерційного підприємства «Клінічна лікарня «Психіатрія»» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – лікарня).

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Основ законодавства України про охорону здоров'я визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких,

що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час позапланового відвідування медичної частини 04.10.2023 виявлені факти порушення прав людини, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо їх усунення, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

У відділенні реанімації та інтенсивної терапії знаходиться пацієнтка, яка перебуває у важкому стані, з підозрою на онкологічне захворювання, однак відповідно до медичної документації та пояснень медичного персоналу відділення консультування лікаря-онколога не проводилось. Зазначена бездіяльність зі сторони персоналу може загрожувати здоров'ю та життю пацієнтки.

У лікарні перебувають пацієнти, які страждають на хронічні психічні розлади та не потребують стаціонарного лікування, але потребують стороннього нагляду і догляду, та не можуть бути виписаними, оскільки втратили соціальні зв'язки. Під час перебування таких осіб у закладах з надання психіатричної допомоги їх подальше лікування не фінансується за кошти Національної служби здоров'я України відповідно до Програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2023 році, що значно ускладнює надання медичної допомоги таким особам.

У загальному психіатричному відділенні комплексної терапії резистентних форм хімічної залежності № 13 (далі – відділення № 13) тривалий час вакантна посада психолога, що порушує вимоги статті 4 Закону України «Про психіатричну допомогу», зокрема, психіатрична допомога повинна надаватися на основі медичної, психологічної та соціальної реабілітації, що неможливо через відсутність зазначеного фахівця.

Під час вивчення Журналу обліку фактів звернення та доставлення до закладу охорони здоров'я осіб у зв'язку із заподіянням їм тілесних ушкоджень кримінального характеру та інформування про такі випадки органів та підрозділів поліції (далі - журнал), встановлено наступне. У журналі не заповнюється інформація стосовно уповноваженого працівника підрозділу

поліції, який отримав повідомлення та працівника медичного закладу, який його надіслав. Відсутність вищезазначеної інформації може свідчити про неналежну фіксацію тілесних ушкоджень та інформування про такі випадки органи та підрозділи поліції.

Групою НПМ встановлено, що в частині відділень лікарні не дотримуються вимоги основних положень Державних будівельних норм України В.2.2.-10:2022 для закладів охорони здоров'я, зокрема: у більшості санітарно-гігієнічних кабінах відсутні двері, недотримання вимог мінімальних площ на одного пацієнта, недостатнє забезпечення твердим інвентарем (у деяких відділеннях відсутні приліжкові тумби, стільці, шафи), у більшості палат відсутнє достатнє загальне та нічне освітлення, у дитячому відділенні палати захащені м'яким інвентарем, також у відділенні № 13 одна з палат використовується як складське приміщення (для зберігання твердого та м'якого інвентарю).

Варто наголосити на грубому порушенні права пацієнтів на достатній життєвий рівень у відділенні для лікування осіб хворих на епілепсію. Зокрема, встановлено порушення норм житлової площі, а саме: в одній з палат розташовано 10 ліжок на 34 м² (на одну особу припадає 3,4 м²), ліжка стоять впритул один до одного, що є порушенням норм Державних санітарних норм і правил «Санітарно-протиепідемічні вимоги до новозбудованих, реставрованих і реконструйованих закладів охорони здоров'я». Окрім того, групою НПМ зафіксовано недостатню кількість твердого інвентарю у житлових кімнатах, у зв'язку з чим пацієнти вимушені складати свої речі на стіл або стілець, що порушує вимоги санітарно-гігієнічних норм.

Відповідно до вимог Інструкції з організації лікувального харчування у закладах охорони здоров'я, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29.10.2013 № 931, лікувальне харчування призначається для зміцнення та збереження здоров'я населення, профілактику захворювань, пов'язаних з порушенням харчування, підвищення ефективності його застосування у комплексному лікуванні хворих. Проте пацієнти позбавлені можливості отримувати індивідуальне лікувальне харчування у лікарні через відсутність відповідальної особи (лікаря-дієтолога та/або сестри медичної з дієтичного харчування).

Під час відвідування приміщень маніпуляційних кабінетів групою НПМ виявлено ємкості, заповнені використаними голками та використані ампули лікарських засобів у смітнику. Відповідно до Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо поводження з медичними відходами, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.06.2015 № 325, голки та пошкоджені ампули відносять до відходів категорії В, які повинні накопичуватись та зберігатись виключно у спеціальних приміщеннях, що виключає доступ сторонніх осіб.

На території закладу проводяться ремонтні роботи з облаштування укриття, проте зазначена споруда не розрахована на усю кількість пацієнтів, які перебувають у лікарні. Для укриття також використовуються споруди подвійного призначення – цокольні поверхи будівлі, у яких не створені відповідні умови для тимчасового перебування людей, чим порушуються вимоги глави 7 Кодексу цивільного захисту України.

У деяких відділеннях на вікнах встановлено нерозпашні ґрати, що порушує пункт 2.16 Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417. Згідно з вищезазначеними правилами, у разі необхідності встановлення на вікнах приміщень, де перебувають люди, ґрат – останні повинні розкриватися, розсуватися або зніматися.

У порушення пункту 34 Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню СРТ/Inf(98)12-part у закладі наявні відділення, де відсутні умови для вільного пересування маломобільних груп населення (відсутні пандуси, підйомники, поручні, тощо).

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» військові адміністрації на відповідній території здійснюють повноваження, зокрема із: управління закладами освіти, установами освіти, закладами охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, надавачами соціальних послуг, які належать територіальним громадам або передані їм, молодіжними, підлітковими закладами за місцем проживання; організації їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення; організації надання ними послуг, у тому числі соціальних,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Київській міській військовій адміністрації розглянути подання та вжити вичерпних заходів щодо негайного усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності комунального некомерційного підприємства «Клінічна лікарня «Психіатрія»» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), усунення причин та умов, що їм сприяють, а також запобігання їх у подальшому.

2. Організувати та провести перевірку діяльності комунального некомерційного підприємства «Клінічна лікарня «Психіатрія»» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) з метою встановлення причин неналежного функціонування, що потягли порушення прав людини, за результатами якої вжити вичерпних заходів реагування.

3. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності та про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення невиконання законних вимог Уповноваженого тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати відвідування комунального некомерційного підприємства «Клінічна лікарня «Психіатрія»» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) на 8 арк.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Іваниш Ярослава 050 967 9551

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№10022.2/23/39.3 від 09.11.2023
КЕП: Лубінець Д. В. 09.11.2023 16:24
5FBB77F7B650371D0400000E88D010044560300